

Parlament d'Isidor Marí, president de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans

Primer de tot, moltes gràcies en nom de la Secció Filològica i de tot l'Institut d'Estudis Catalans, per les facilitats i la voluntat de cooperació que hem trobat en l'organització d'aquests actes.

La meua breu intervenció en aquesta jornada serà tan sols per a subratllar quin és la significació que volem que tinguin per a tots nosaltres els homenatges i centenaris que es commemoren enguany.

És evident que l'evocació de Manuel Sanchis Guarner als cent anys del seu naixement —aquest matí a la Universitat de València i aquesta vesprada a la ciutat d'Alcoi— vol contribuir en primer lloc al coneixement i reconeixement general que mereixen la magnitud de la seva obra i l'exemplaritat del seu comportament cívic, sobretot en els moments especialment adversos que hagué de viure, tant en la guerra com en la postguerra, i encara potser més en la transició política.

La Secció Filològica, de la qual fou membre, i tot l'Institut d'Estudis Catalans se senten especialment honorats de poder contribuir amb aquest homenatge al reconeixement públic que mereix Manuel Sanchis Guarner, i de poder-ho fer amb una solemnitat especial a causa de la coincidència de l'any del seu naixement amb el de la creació de la nostra Secció, una coincidència que ens permet, al mateix temps, d'obrir avui formalment la celebració del centenari de la nostra pròpia institució en terres valencianes.

El centenari de la Secció Filològica aspira a ser també una ocasió de coneixement i de reconeixement. Una ocasió perquè totes les terres de llengua catalana coneguin millor l'activitat que ha desplegat la Secció al llarg de cent anys i la que du a terme en el present, i perquè puguin valorar i reconèixer ponderadament la transcendència social de la seva funció de referent acadèmic general, plasmada en

un model normatiu especialment respectuós amb la variació interna de la nostra llengua, que va obtenir l'adhesió dels valencians en les *Normes* de Castelló de 1932. No podem oblidar mai que va ser en gran part l'existència prèvia d'aquest acord, assumit en tot el territori lingüístic, el que permeté resistir conjuntament la persecució implacable del període franquista i aspirar de nou a un futur conjunt de plenitud.

Però no és tan sols aquesta, la significació dels centenaris que avui celebrem. Com bé sabeu, l'any 2011 es compleixen també els centenaris de la mort de dos grans escriptors com Teodor Llorente i Joan Maragall, que va ser un dels membres de la primera Secció Filològica; i també el centenari del naixement d'un altre gran lingüista i escriptor valencià, Enric Valor, que fou igualment membre corresponent de la nostra Secció. A tots ells —i a d'altres figures representatives de la nostra cultura—, els hem fet objecte de l'atenció, del coneixement i del reconeixement que mereixen, aquest matí a la Universitat de València i aquesta vesprada a Alcoi.

Alcoi s'incorpora així a les ciutats i terres valencianes que ha visitat la Secció Filològica, aquesta vegada amb un relleu especial pel fet d'acollir, juntament amb la Universitat de València, els actes inaugurals del centenari de la nostra Secció. I estem segurs que els vincles i la cooperació institucional s'estendran molt més enllà d'aquest centenari.

És amb la perspectiva de cent anys, com podem veure amb més claredat la significació de totes aquestes figures de les nostres lletres, igual com es pot apreciar millor en la distància del paisatge la dimensió real dels cims més alts d'un territori. En aquesta mirada més àmplia i extensa podem constatar, fins i tot, que el període d'un segle no és en realitat més que una etapa relativament llarga en un trajecte que ve de molt més lluny i que vol arribar també molt més enllà. I és així també com podem identificar altres persones que van precedir, que van impulsar o que van acompanyar la vida i l'obra d'aquells que avui homenatgem.

Per no esmentar-ne més que alguns exemples, Teodor Llorente no s'entén sense l'entusiasme que li transmeté un mallorquí —Marian Aguiló— en els pocs anys que visqué a València; va ser un altre mallorquí, Antoni Maria Alcover, qui va recórrer de cap a cap el territori lingüístic i va saber mobilitzar una multitud entusiasta de col·laboradors per a fer un gran diccionari de la llengua catalana. Paral·lelament sorgia a Catalunya una altra figura gegantina de la nostra lingüística: Pompeu Fabra, principal artífex de la codificació normativa sistemàtica i moderna de la nostra llengua. I no és casual que precisament el gran deixeble menorquí d'Alcover, Francesc de Borja Moll, esdevingués no sols col·laborador, sinó amic entranyable de Manuel Sanchis Guarner, ni és perquè sí que la vida i l'obra d'Enric Valor s'entrelliguen amb els noms de tots els que hem esmentat, tant en la seva obra lingüística com en la rondallística o la creació literària.

En aquesta mirada històrica de llarga durada i oberta a un futur de plenitud,

tots els personatges que hem esmentat, i molts altres que sempre tindrem ben presents, són en realitat els fils més forts, més vius i resistents de la cultura que hem teixit i que entre tots volem teixir sense cap defalliment.

És possible que els temps immediats no ens resultin precisament fàcils. Però si pensem en les adversitats que van saber superar Sanchis Guarner i tots els altres, sabrem quan és i com és que ens cal seguir el seu exemple.

Joan Maragall va afirmar, al seu *Elogi de la paraula*, que no hi ha «res més fort que una cançó: tot ho venç, i davant d'ella tota cosa es doblega, transforma i il·lumina. Sols cal saber-la treure de ben endintre, i saber-la cantar ben enfora». Per això hem volgut convocar tothom a celebrar el nostre centenari entorn de la vitalitat creativa de la nostra llengua, sota el lema «2011, l'Any de la Paraula Viva». Perquè sabem que tenim la capacitat i el dret d'aconseguir un futur d'igualtat i plenitud entre les llengües de l'Estat, d'Europa i del món.

I davant d'aquest futur, que volem que sigui digne del camí que ens han marcat les persones que avui homenatgem, voldria subratllar, ara i ací, que partim de la consciència que *tots som uns*: que de la mateixa manera que tots els que hem nascut fora de Catalunya sabem que també compartim en bona mesura la catalanitat, també tots els que hem nascut fora de les terres valencianes som conscients que la nostra realitat lingüística i cultural, històrica, present i futura, seria ben pobre sense les aportacions de Llorente, Sanchis Guarner, Enric Valor i tants altres personatges d'aquesta terra.

O sigui que avui volem afirmar que també, en bona mesura, *tots som valencians*, que tots compartim les vostres aspiracions i reconeixem sense reserves l'aportació dels valencians al nostre patrimoni cultural, al nostre present i al futur de plenitud que junts volem aconseguir.

I l'aconseguirem.